

VRHOVNI SUD CRNE GORE

Su. I br. 148-6/15

Podgorica, 08.07.2015. godine

Gradjansko odjeljenje Vrhovnog suda Crne Gore, sastavljeno od sudija Radoja Orovića, kao predsjednika vijeća, Julke Badnjar, Gavrila Čabarkape, Vesne Begović, Natalije Filipović, Branimira Femića, Rade Kovačević, Dragice Milačić, Radojke Nikolić, Nataše Božović i Dušanke Radović, kao članova odjeljenja, na sjednici održanoj dana 15.06.2015. godine, zauzelo je sljedeći

PRAVNI STAV

Javno oglašavanje ne predstavlja konstitutivni elemenat zakonito zasnovanog radnog odnosa osnovom odredaba Zakona o radu i Zakona o zapošljavanju Crne Gore.

O b r a z l o ž e n j e

Prilikom postupanja u parničnim predmetima – sporovima iz radnih odnosa u okviru svoje nadležnosti, Vrhovni sud Crne Gore je zapazio različitu ocjenu postupajućih sudova o značaju javnog oglasa u kontekstu zasnovanog radnog odnosa po odredbama važećeg Zakona o radu Crne Gore.

Imajući u vidu izražene stavove, za sjednicu Gradjanskog odjeljenja ovog suda definisano je sporno pitanje:

Da li radni odnos koji je zasnovan ugovorom o radu po odredbama Zakona o radu predstavlja zakoniti radni odnos kada zaključenju ugovora o radu nije prethodila procedura javnog oglašavanja upražnjenog radnog mjesta?

Zakonom o radu Crne Gore (“Sl. list CG”, br. 49/08, 26/09, 88/09, 26/10, 59/11 i 66/12) utvrđena je obaveza poslodavca za prijavljivanje slobodnih radnih mjesta na način i po postupku utvrđenim posebnim zakonom (član 36).

Zakon o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti (“Sl. list CG”, br. 14/10 i 40/11) odredbom člana 26 utvrđuje obavezu poslodavca da Zavodu za zapošljavanje Crne Gore prijavi slobodna radna mjesta, radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada. U čl. 27 st. 1 i 2 isti zakon određuje dužnost Zavoda da slobodno radno mjesto oglasi na oglasnoj tabli, a po zahtjevu poslodavca, kao i u slučajevima kada je to propisano posebnim zakonom i u medijima, u roku od pet dana od dana prijavljivanja, pri čemu je poslodavac dužan da Zavod obavijesti o zasnivanju radnog odnosa sa nezaposlenim licem u roku od pet dana od dana zasnivanja radnog odnosa radi vođenja evidencije o nezaposlenim licima. Ista odredba u stavu 3 predviđa da Zavod obezbjeđuje sredstva za javno oglašavanje slobodnog radnog mjesta.

Pravilnim tumačenjem odredjenja navedenih propisa proizilazi da uslov zakonito zasnovanog radnog odnosa nije prethodno javno oglašavanje upražnjenog radnog mjesta, kao što je to bilo u ranijem periodu, kada je i po opštim propisima o radu i zapošljavanju to bio sastavni dio procedure zasnivanja radnog odnosa i kada je i po ovim propisima radni odnos zasnivan pojedinačnim aktom ovlašćenog lica preduzeća (privrednog subjekta ili drugog pravnog lica).

Svrha sadašnjih zakonskih rješenja Zakona o radu i Zakona o zapošljavanju je izmještanje oglasa sa terena radnog odnosa na teren tržišta rada, kako bi se na taj način efikasnije pratila kretanja na tom tržištu, jer funkcionisanje tržišta predstavlja zadati cilj organizovane države. Zbog toga, sada je obaveza poslodavaca da organizaciji za posredovanje prijave potrebu za zapošljavanjem, koja kao ni javni oglas nije dio procedure zasnivanja radnog odnosa, već je to obaveza prema tržištu rada. U tom smislu ovu obavezu predviđa i Zakon o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, u naprijed prikazanim odredbama čl. 26 i 27. Proizilazi da je javno oglašavanje bez pravnog značaja u zasnivanju zakonitog radnog odnosa, a da je sada tržišnog i ekonomskog značaja. Ovo tim prije što u sadašnjim pravnim okvirima postupak zasnivanja radnog odnosa kod poslodavca sveden je na pregovaranje radnika i poslodavca,

zaključenje ugovora o radu i stupanje zaposlenog na rad. Na ovakav zaključak nesumnjivo upućuju i kaznene odredbe - čl. 66 i 67 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, kojima je povreda obaveze poslodavca u smislu čl. 26 i 27 sankcionisana kao prekršaj, a nije od uticaja na pravnu valjanost radnog odnosa koji postoji u skladu sa zaključenim ugovorom o radu.

Polazeći od svega izloženog, a osnovom odredbe člana 42 stav 4 Zakona o sudovima ("Sl. list CG", br. 11/2015) zauzet je ovaj načelni pravni stav.

Predsjednik,
Gradjanskog odjeljenja
Radoje Orović,s.r.